

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Sotsiaalminister
määrus
algtekst-terviktekst
01.10.2010
Hetkel kehtiv
RT I 2010, 69, 526

Tervisekaitsenõuded koolieelses lasteasutuses tervise edendamisele ja päevakavale

Vastu võetud 24.09.2010 nr 61

Määrus kehtestatakse «Rahvatervise seaduse» § 8 lõike 2 punkti 6 ja «Koolieelse lasteasutuse seaduse» § 23 lõike 1 punktide 1 ja 2 alusel ning kooskõlas «Erakooliseaduse» § 5 lõike 5 punktiga 7.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse nõuded koolieelse lasteasutuse (edaspidi *lasteasutus*) tervise edendamisele ja päevakava koostamisele olenemata lasteasutuse õiguslikust vormist.

(2) Määrust kohaldatakse ka ühe asutusena tegutseva koolieelse lasteasutuse ja põhikooli puhul lasteasutuse osale.

§ 2. Määruse eesmärk

Määruse eesmärk on lasteasutuses tervisliku eluviisi kujundamine, lapse tervise hoidmine ja tugevdamine, haigestumise vähendamine ning igale lapsele võimetekohaseks arenguks vajalike tingimuste loomine.

§ 3. Mõisted

Määruses kasutatakse «Koolieelse lasteasutuse seaduses» ja «Rahvatervise seaduses» sätestatud mõisteid.

2. peatükk TERVISE EDENDAMISE NÕUDED

§ 4. Koostöö lapsevanematega

(1) Lasteasutuse töötajad (edaspidi *personal*) teevad laste tervise hoidmise ja tugevdamise ning laste ja personali heaolu suurendamiseks koostööd lapsevanematega või neid asendavate isikutega (edaspidi *vanemad*).

(2) Lasteasutuse juhtkond kaasab tervise edendamise korraldamisse lapsed, personali, vanemad, hoolekogu või eralasteaia nõukogu, pedagoogilise nõukogu, lasteasutuse pidaja ning kohaliku omavalitsuse ja teised vajalikud esindajad.

10.06.2013 10:07

Veaparandus - Parandatud täheviiga sõnas "omavalitsuse". Alus: Riigi Teataja seaduse § 10 lõige 3 ja Sotsiaalministeeriumi 7.06.2013 taotlus nr 1.1-10/3102.

(3) Vanematega koostöö korraldamisel lähtub personal lasteasutuse õppekavas määratletud põhimõtetest ja korraldusest ning lasteasutuse kehtestatud reeglitest, mida on vanematele tutvustatud.

§ 5. Tervise edendamise kavandamine ja riskianalüüs

(1) Lasteasutuse arengukavas ja tegevuskavas määratakse kindlaks tervise edendamise eesmärgid ja tegevused, lähtudes lasteasutuse keskkonna riskianalüüsi ja sisehindamise tulemustest ning õppekavast. Riskianalüüs võib olla sisehindamise osa.

(2) Lasteasutuse direktor korraldab lasteasutuses laste haigestumise ja vigastuste ennetamiseks ja keskkonna ohutuse hindamiseks riskianalüüsi.

(3) Riskianalüüsi tegemisel võetakse aluseks Terviseameti veebilehel avaldatud lasteasutuse keskkonna hindamiskriteeriumid ning lasteasutuse koostatud ja lasteasutuse hoolekoguga või eralasteasutuse nõukoguga kooskõlastatud riskianalüüsi juhend. Riskihindamisel võetakse arvesse ka rühmaruumides tehtud uuringute tulemusi.

(4) Lasteasutuse direktor teatab riskianalüüsi tulemustest personalile, hoolekogule või eralasteasutuse nõukogule ja lasteasutuse pidajale. Riskianalüüsi tulemustest lähtuvalt kavandatakse lasteasutuse keskkonna parendamiseks vajalikud tegevused.

(5) Lasteasutuse direktor esitab riskianalüüsi tulemused ja ülevaate kavandatud ning läbiviidud tegevustest nõudmisel riikliku järelevalve tegijale.

§ 6. Lasteasutuse personali teadmised ja oskused

(1) Lasteasutuse personalil peavad olema teadmised tervise edendamisest ja oskused selle rakendamiseks lasteasutuses.

(2) Personal peab tundma ja täitma «Koolieelse lasteasutuse seaduse» § 16 lõike 2 alusel Vabariigi Valitsuse poolt koolieelse lasteasutuse riiklikus õppekavas kindlaks määratud nõudeid, käesoleva määruse nõudeid ning pidevalt täiendama teadmisi laste tervisekaitse ja tervise edendamise alal.

(3) Lasteasutuse pedagoogidel ja õpetajaid abistavatel töötajatel peavad olema oskused anda lastele esmast abi.

§ 7. Lapse vastuvõtt lasteasutusse, lapse tervise jälgimine ja arengu toetamine

(1) Lasteasutuse pidaja kehtestab lasteasutusse vastuvõtu ja sealt lahkumise korra, arvestades seejuures lasteasutuse direktori ettepanekuid.

(2) Vanem informeerib lasteasutuse direktorit kirjalikult lapse tervises seisundist tulenevatest eritingimustest, mille alusel personal kohandab võimaluse korral päevakava, kasvukeskkonda ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldust.

(3) Lasteasutuse rühma õpetaja jälgib laste tervises seisundit lasteasutusse vastuvõtul ja seal viibimise ajal, teavitab lapse tervise- või käitumishäiretest ning kehalise koormuse taluvusest lapse vanemat ja vajadusel lasteasutuse tervishoiutöötajat.

(4) Lasteasutuses antakse lastele baasteadmised tervisest ja tervislikust eluviisist, kujundatakse hoiakuid ja oskusi tervise hoidmiseks ning tugevdamiseks ja toetatakse laste emotsionaalset, kõlblist ja sotsiaalset arengut.

§ 8. Füüsilise ja psühhosotsiaalse keskkonna kujundamine

(1) Lasteasutuse personal loob lasteasutuses füüsilise ja psühhosotsiaalse keskkonna, mis on ohutu, turvaline ja pakub lastele erinevaid mängu-, õpi- ja loovtegevuse ning kehalise aktiivsuse edendamise võimalusi.

(2) Lasteasutuse personal kujundab erivajadustega lastele koostöös lasteasutuse pidaja ja kohaliku omavalitsusega laste arengut soodustava ja võimalustele vastava keskkonna.

§ 9. Vigastuste ennetamine ja turvalisuse edendamine

(1) Lasteasutuses kasutatakse mängu- ja võimlemisvahendeid, mille konstruktsioon, mõõtmed ja pindade viimistlus vastavad lapse eale ja kasvule ning tagavad ohutu kasutuse. Ronimisreideid, spordi- ja mänguväljaku ning võimlemisvahendeid kontrollitakse tootja juhendite kohaselt.

(2) Mööbel peab olema paigutatud nii, et oleks välditud vigastuste tekkimine ja lastel oleks võimalikult palju ruumi mängimiseks.

(3) Laste väljapääs lasteasutuse ruumidest ja territooriumilt lasteasutuse töötaja teadmata ning võõraste omavoliline pääs lasteasutuse ruumidesse peab olema välditud.

(4) Uksed ja aknad peavad olema lastele ohutud. Ruumide tuulutamisel laste ruumis viibimise ajal ei tohi tuulutuspilu kaudu tekitada tuuletõmmet ega tuule puhumist otse lapsele.

(5) Uste sulgemisel tuleb välistada laste sõrmede ukse vahele jäämise ja vigastamise võimalus.

(6) Trepp ei tohi olla libe. Vajadusel tuleb trepiastmete servadele kleepida libisemisvastane riba.

(7) Lapsi hoitakse eemal piirkonnast, kus on mürarikas või ohtlik ettevõtte, suure liiklustihedusega või tolmas maantee või muu lapse elu või tervist ohustav saasteallikas «Välisõhu kaitse seaduse» tähenduses.

(8) Lastel on soovitatav kanda lasteasutuses libisemiskindla tallaga ja kindlalt jalas püsivaid jalanõusid, et vähendada komistamis- ja kukkumisohtu. Last tuleb hoiatada ja suunata ettevaatlikkusele märjal ja libedal põrandal, libiseval vaibal, ülespoole keerdunud otstega porivaibal ning muudes ohtlikes kohtades.

(9) Jalgrattaga, tõukerattaga või rulluisikutega sõidul peavad lapsed kandma kiivrit ja soovitavalt ka põlve-, küünarnuki- ja randmekaitsmeid.

§ 10. Laste liikumise ja kehalise tegevuse edendamine

(1) Laste liikumisõpetaja või muu lasteasutuse pedagoog viib läbi liikumistegevusi, lähtudes lasteasutuse õppekavast ja arvestades «Koolieelse lasteasutuse seaduse» § 16 lõike 2 alusel Vabariigi Valitsuse poolt koolieelse lasteasutuse riiklikus õppekavas kindlaks määratud nõudeid valdkonnale «Liikumine».

(2) Soodsate ilmastikutingimuste korral peab võimalikult palju laste tegevusi toimuma õues.

(3) Laste ujulasse, basseini, veekeskusesse või veekogu avalikku supluskohta suplema viimisel peab vähemalt iga seitsme lapse kohta olema pedagoog, treener või täiskasvanu, kes jälgib pidevalt lapsi ja juhendab vees toimuvaid tegevusi ning osutab vajaduse korral abi.

(4) Supluskoht peab vastama Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 2008. a määrusega nr 74 «Nõuded suplusveele ja supelrannale» kehtestatud nõuetele ja olema kantud Terviseameti avalike supluskohtade nimekirja.

(5) Lasteasutuses ujumise ja suplemisega seonduvate teenuste osutamisel peab järgima Vabariigi Valitsuse 15. märtsi 2007. a määrusega nr 80 «Tervisekaitsenõuded ujulatele, basseini- ja veekeskustele» kehtestatud nõudeid, sh väikelaste basseini- ja veetemperatuurile ja sügavusele esitatud nõudeid.

§ 11. Laste toitlustamine ja tervislike harjumuste kujundamine

(1) Lasteasutuses pakutakse toitu, mis on tervislik, tasakaalustatud ja mitmekesine ning vastab «Rahvatervise seaduse» § 8 lõike 2 punkti 4 alusel sotsiaalministri määrusega koolieelse lasteasutuse toitlustamisele kehtestatud nõuetele.

(2) Lastele antakse algetadmisi tervislikust toitumisest ja õpetatakse lauakombeid.

(3) Lasteasutuse ruumides ja teenuse osutamise alal, sealhulgas õue mängualal ei ole lubatud suitsetada, tarvitada alkohoolseid jooke ega narkootilisi aineid.

§ 12. Isikuhügieeni edendamine

(1) Lapsi õpetatakse hoolitsema puhtuse eest, hoidma korras soengut, korrastama voodit, puhastama rõivaid ja jalatseid, kasutama taskurätti, loputama suud pärast sööki ja hoidma korras oma tegevuspaika.

(2) Lapsel peavad olema lasteasutuses vajalikud isiklikud hügieenivahendid ning võimalus hügieeniliselt pesta käsi ja jalgu voolava sooja vee ja seebiga ning kuivatada. Voodipesu ja käterätikuid vahetatakse regulaarselt vastavalt määrumisele, kuid mitte harvem kui üks kord iga kümne päeva järel.

(3) Rühma pedagoog korraldab laste kätepesu pärast lasteaeda saabumist, enne sööki ja iga kord, kui käed määrduvad, sealhulgas alati pärast tualeti kasutamist ja õuest tulekut.

(4) Last õpetatakse tualetti hügieeniliselt kasutama.

(5) Lastega vahetult kokkupuutuval lasteasutuse töötajal peab olema nakkushaiguste suhtes tervisekontrolli läbimise kohta kirjalik tervisetõend «Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse» §-s 13 sätestatud nõuete kohaselt.

§ 13. Lapse haigestumine

(1) Lasteasutusse ei lubata last, kui lapse tervises seisund võib kahjustada lapse enda või teiste tervist.

(2) Lasteasutuses lapse haigestumise või vigastuse korral kutsub pedagoog vajadusel kiirabi ja võtab ühendust lapse vanemaga.

(3) Vanemate või kiirabi tulekuni võimaldatakse lapsel vajaduse korral lamada järelevalve all. Vajadusel antakse haigestunud või vigastatud lapsele kiirabi kohale jõudmiseni esmast abi.

(4) Nakkushaiguse kahtlusega laps tuleb võimaluse korral eraldada teistest lastest, kuid teda ei tohi paigutada üksinda eraldi ruumi.

(5) Lasteasutuses ei anta lastele ravimeid. Kui arst on lapse kroonilise terviserikke korral määranud lapsele ravimite manustamise, võib erandjuhul (nt suhkruhaigele) lasteasutuses anda ravimeid arsti määratud annuses üksnes vanema vastutusel ja kokkuleppel lasteasutuse tervishoiutöötajaga või direktori määratud lasteasutuse pedagoogiga.

(6) Lasteasutuse direktor või tervishoiutöötaja teatab telefoni teel või e-kirjaga Terviseametile ning avaldab vanematele teadetahvilil teate lasteasutuses levivast nakkushaiguse puhangust või juhtumist, nimetamata seejuures haigestunud ja nakkuskahtlusega laste nimesid.

(7) Nakkushaiguste esinemise perioodil rakendatakse lasteasutuses eri puhastuskorda ja kätepesemise nõudeid, järgides Terviseameti juhiseid.

3. peatükk

PÄEVAKAVA KOOSTAMINE

§ 14. Päevakava koostamine

(1) Lasteasutuse direktor kinnitab käskkirjaga päevakava, lähtudes lasteasutuse õppekavast ja arvestades käesoleva määruse nõudeid, lasteasutuse lahtioleku aega, laste ealisi ja individuaalseid arenguvajadusi.

(2) Pedagoog jälgib päevakava koostamisel, et lastel oleks piisavalt aega ja võimalusi aktiivseteks ja vaikseteks tegevusteks ning et õppe- ja kasvatustegevused, igapäevatoimingud ja vabategevused vahelduks sujuvalt ja moodustaks laste jaoks tasakaalustatud terviku.

(3) Päevakavas arvestatakse lastele soovitatud värskes õhus viibimise aega ja tervisliku toitumise soovitusi.

(4) Päevakava kohaselt võimaldatakse ühe kuni kolme aasta vanusele lapsele vähemalt üks kord päevane uneaeg. Vanematele lastele peab olema tagatud päevas vähemalt üks tund puhkeaega valikuvõimalusega une ja muu vaigse tegevuse vahel.

(5) Erivajadustega lapsele võimaldatakse uneaeg lapse tervisest ja arengulisest eripärast lähtudes.

(6) Päevakavas nähakse ette laste lasteasutusse toomise ja kojuviimise aeg, arvestades õppe- ja kasvatustegevuse korraldust ja hoolekogu soovitusi. Lapse lasteasutusse toomine ja kojuviimine ei tohi üldjuhul segada une- ja söögiaega ning planeeritud õppe- ja kasvatustegevust.

(7) Laps peab viibima iga päev sõltuvalt ilmastikutingimustest 1–2 korda õues. Lapse õues viibimise aeg sõltub välisõhu temperatuurist ja tuule kiirusest ehk tegelikult toimivast välisõhu temperatuurist (tuule-külma indeksist).

(8) Kui lasteasutuses puudub varikatus, ei viida alla kolme aasta vanuseid lapsi vihmaajaks ja lumetuisu korral õue.

(9) Madalama kui miinus 20 °C tegelikult toimiva välisõhu temperatuuri ja madalama kui miinus 15 °C välisõhu temperatuuri korral ei viida lapsi õue või lühendatakse õues viibimise aega 20 minutini. Tegelikult toimivat välisõhu temperatuuri hinnatakse Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituudi veebilehel www.emhi.ee avaldatud igapäevaste ilmavaatluste andmete alusel.

4. peatükk

RAKENDUSSÄTTED

§ 15. Teiste määruste muutmine

(1) Sotsiaalministri 25. oktoobri 1999. a määruse nr 64 «Koolieelse lasteasutuse tervisekaitse, tervise edendamise ja päevakava koostamise nõuded» (RTL 1999, 152, 2149; 2010, 26, 458) preambul muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Määrus kehtestatakse «Koolieelse lasteasutuse seaduse» § 11 lõike 2 punkti 2 alusel ning kooskõlas «Rahvatervise seaduse» §-ga 23 ja «Erakooliseaduse» § 5 lõike 5 punktiga 7.»

(2) Sotsiaalministri 25. oktoobri 1999. a määrusega nr 64 (RTL 1999, 152, 2149; 2010, 26, 458) kinnitatud lisa «Koolieelse lasteasutuse tervisekaitse, tervise edendamise ja päevakava koostamise nõuded» peatükid III ja IV ning punktid 11.8 ja 11.14 tunnistatakse kehtetuks.

(3) Sotsiaalministri 9. jaanuari 2001. a määruse nr 4 «Laste hoolekandeametuse tervisekaitsenõuded» (RTL 2001, 8, 119; 2009, 96, 1437) §-st 11 jäetakse välja sõnad «sotsiaalministri 25. oktoobri 1999. a määruse nr 64 «Koolieelse lasteasutuse tervisekaitse-, tervise edendamise, päevakava koostamise ja toitlustamise nõuete kinnitamine» ning».

(4) Sotsiaalministri 15. jaanuari 2008. a määruse nr 8 «Tervisekaitstenõuded toitlustamisele koolieelses lasteasutuses ja koolis» (RTL 2008, 7, 81; 2009, 96, 1432) § 1 lõikes 5 asendatakse sõnad «noorte- ja projektlaagrites» sõnadega «noorte püsilaagrites ja noorte projektlaagrites».

§ 16. Määruse rakendamine

(1) Käesoleva määruse § 5 lõigetes 1–5 sätestatud riskianalüüs tuleb läbi viia hiljemalt 2011. aasta 31. detsembriks.

(2) Lasteasutuse pedagoogid ja õpetajaid abistavad töötajad peavad end käesoleva määruse § 6 lõikes 3 esitatud nõuetega vastavusse viima hiljemalt 2012. aasta 1. septembriks.

Minister Hanno PEVKUR

Kantsler Marelle ERLLENHEIM